Frétt nr. 10/2026 23.10.2026

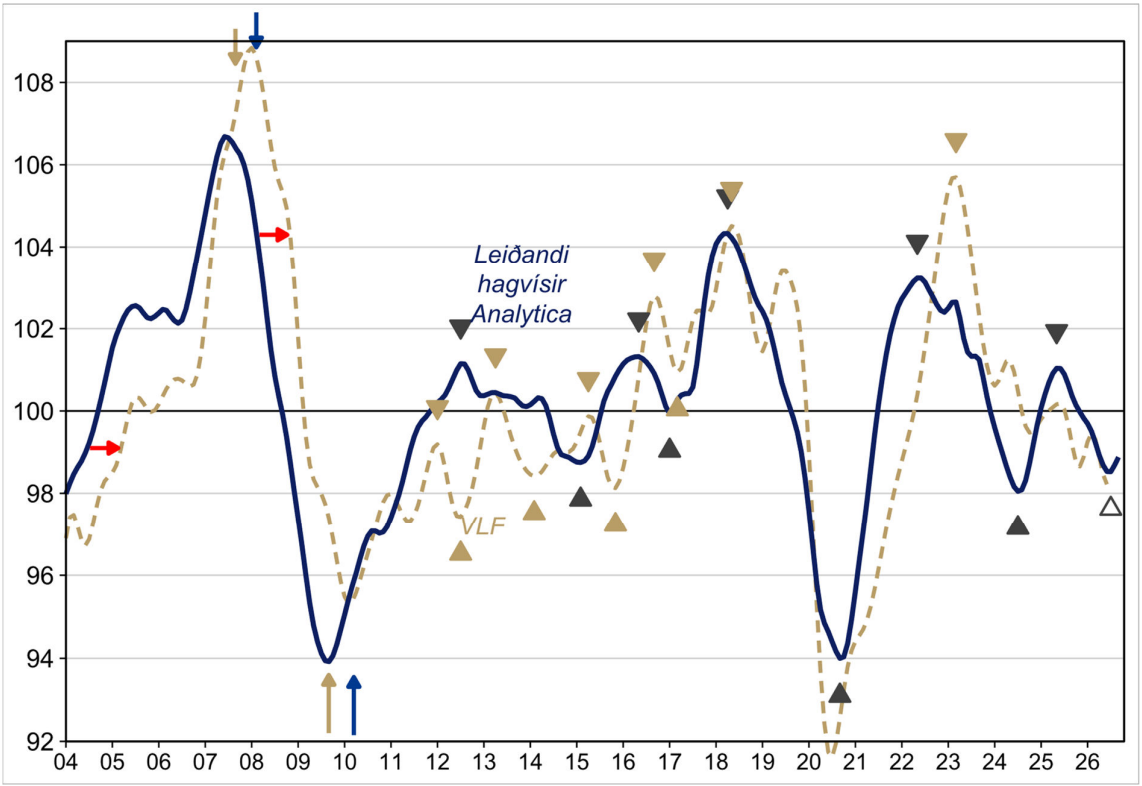
Leiðandi hagvísir Analytica – Hækkun á breiðari grunni en túlkun samt óviss enn

Leiðandi hagvísir Analytica (e. Composite Leading Indicator) hækkaði í september, annan mánuðinn í röð en gildi sl. mánaða voru endurskoðuð niðurávið. Vendipunkturinn uppávið er þó illa marktækur að sinni.

Fimm af sex undirliðum hækka frá í ágúst. Af jákvæðum þáttum þá hefur aukning vöruinnflutnings mest að segja sem og aukinn fiskafli, aukning debetkortaveltu innanlands og hækkun heimsvísitölu hlutabréfa. Af neikvæðum þáttum þá hefur fækkun í komum ferðamanna mest að segja. Eins og undanfarin misseri þá er umtalsverð óvissa tengd þróun alþjóðastjórnmála sem og óvissa í efnahagsmálum á alþjóðavettvangi.

Hagvísirinn er vísitala sem gefur vísbendingu um vendipunkta í efnahagsumsvifum að sex mánuðum liðnum. Það er hlutverk vísitölunnar að veita skýra sýn á efnahagshorfur og vara tímanlega við viðsnúningi í efnahagsumsvifum. Vísitalan er reiknuð á grundvelli sömu aðferðafræði og annars staðar þar sem sambærilegar vísitölur eru reiknaðar en sérstaklega er tekið mið af verklagi OECD.

Mynd 1. Leiðandi hagvísir Analytica og verg landsframleiðsla – frávik frá leitni
Langtímaleitni = 100

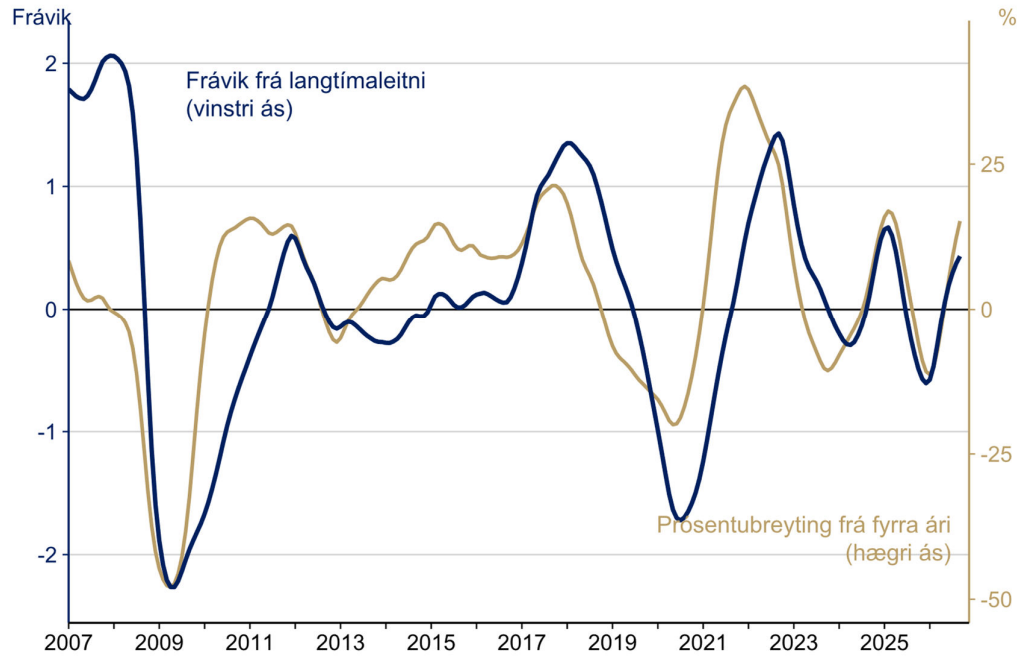

Þróun leiðandi hagvísis Analytica er sýnd á mynd 1 (blár ferill) ásamt þróun vergrar landsframleiðslu (VLF - brotinn ferill). Reynslan er sú að leiðandi hagvísir er að jafnaði um 6 mán. á undan þróun landsframleiðslu.

Á mynd 2 má sjá þróun vöruinnflutnings að raungildi, árstíðaleiðrétta og jafnaða fyrir tímabilið 2007-2026. Um er að ræða einn af undirþáttum leiðandi hagvísis en reynslan sýnir að hér er um fremur tímanlega vísbendingu að ræða.

Dökkblái ferillinn á mynd 2 sýnir frávik vöruinnflutnings frá langtímaleitni en brúni ferillinn prósentubreytingu frá fyrra ári.[1] Magn vöruinnflutnings hefur farið vaxandi undanfarna mánuði og hækkar áfram nú. Búast má við að þessi undirliður hagvísisins verði leiðandi næstu mánuði. Hins vegar má einnig gera ráð fyrir að áhrifa verðbreytinga erlendis gæti í einhverjum mæli í þessum undirþætti. Undirþátturinn bendir nú til vaxtar í magni vöruinnflutnings.

Mynd 2. Innflutningur – Frávik frá langtímaleitni og %breyting f.f.á.
Árstíðaleiðrétt og jöfnuð á föstu verði

Sömu ferlar og birtir eru á mynd 2 eru einnig sýndir á myndum V1 og V2 í viðauka en tilgangurinn með mynd 2 er að draga fram þá þróun sem þar birtist.

Leiðandi hagvísir Analytica er samansettur úr sex undirþáttum af mismunandi toga. Um er að ræða aflamagn, debetkortaveltu, ferðamannafjölda, heimsvísitölu hlutabréfa, innflutning og væntingavísitölu Gallup. Í september lækka fjórir af sex undirþáttum frá fyrra ári. Frá í ágúst hækka fimm af sex undirþáttum. Sjá viðauka, myndir V1 og V2.

Hugmyndin að baki vísitölunni er sú að framleiðsla hefur aðdraganda. Vísitalan er reiknuð á grundvelli þátta sem mælast í upphafi framleiðsluferilsins og/eða veita vísbendingar um eftirspurn eftir vörum og þjónustu. Til að unnt sé að auka framleiðslu þarf t.d. að afla aðfanga og stofna til fjárfestinga.

[1] Gildin á myndum 2 og V2 í viðauka eru nú sýnd á sk. stöðluðu formi, þar sem stærðir eru stilltar á meðaltal=0 og staðalfrávik=1.

Einstök gildi leiðandi hagvísis Analytica hafa verið endurskoðuð en það er afleiðing nýrra gilda fyrir undirþætti og þeirrar aðferðafræði sem notuð er við útreikninginn, þ. á m. endurmats á langtímaleitni.

Leiðandi hagvísir Analytica hækkar í september og tekur gildið 98,9, sjá töflu 1. Sú tala á að gefa vísbendingu um framleiðslu sex mánuðum síðar þ.e. í mars 2027. Hagvísirinn tekur gildið 100 þegar búist er við að landsframleiðsla sé í takt við langtímaleitni.

Tafla 1. Leiðandi hagvísir Analytica 2025-2026

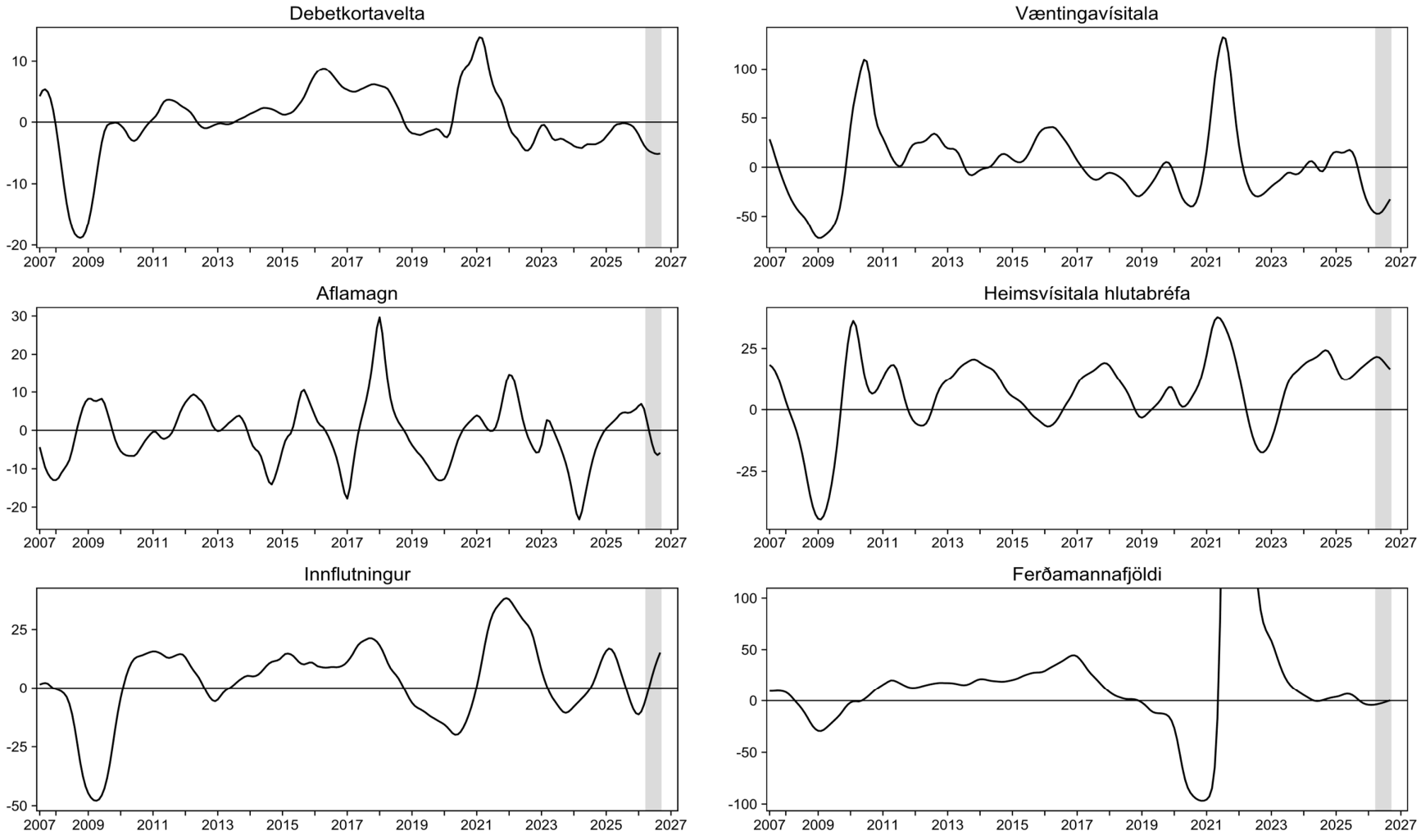
		Breyting (%)		Vísbend-
	Vísitala	í mánuði	frá fyrra ári	ing fyrir
2025				
september	100.4	-0.3%	2.1%	mars 2026
október	100.1	-0.2%	1.4%	apríl
nóvember	100.0	-0.2%	0.8%	maí
desember	99.8	-0.2%	0.2%	júní
2026				
janúar	99.7	-0.1%	-0.4%	júlí
febrúar	99.5	-0.2%	-0.9%	ágúst
mars	99.2	-0.3%	-1.4%	sept.
apríl	98.9	-0.3%	-2.0%	okt.
maí	98.7	-0.2%	-2.3%	nóv.
júní	98.5	-0.2%	-2.5%	des.
júlí	98.5	0.0%	-2.3%	jan. 2027
ágúst	98.7	0.2%	-1.9%	feb.
september	98.9	0.2%	-1.5%	mars

Birting leiðandi hagvísis Analytica fyrir október er áætluð dagana 18/11-25/11 2026.

Nánari upplýsingar veitir Yngvi Harðarson hagfræðingur
Sími: 527 8890 – Tölvupóstur yngvi@analytica.is

Mynd V1 - Leiðandi hagvísir Analytica - einstakir undirliðir

*Prósentubreyting frá fyrra ári **

* Ekki frávik frá leitni viðkomandi þáttar

Skýringar:

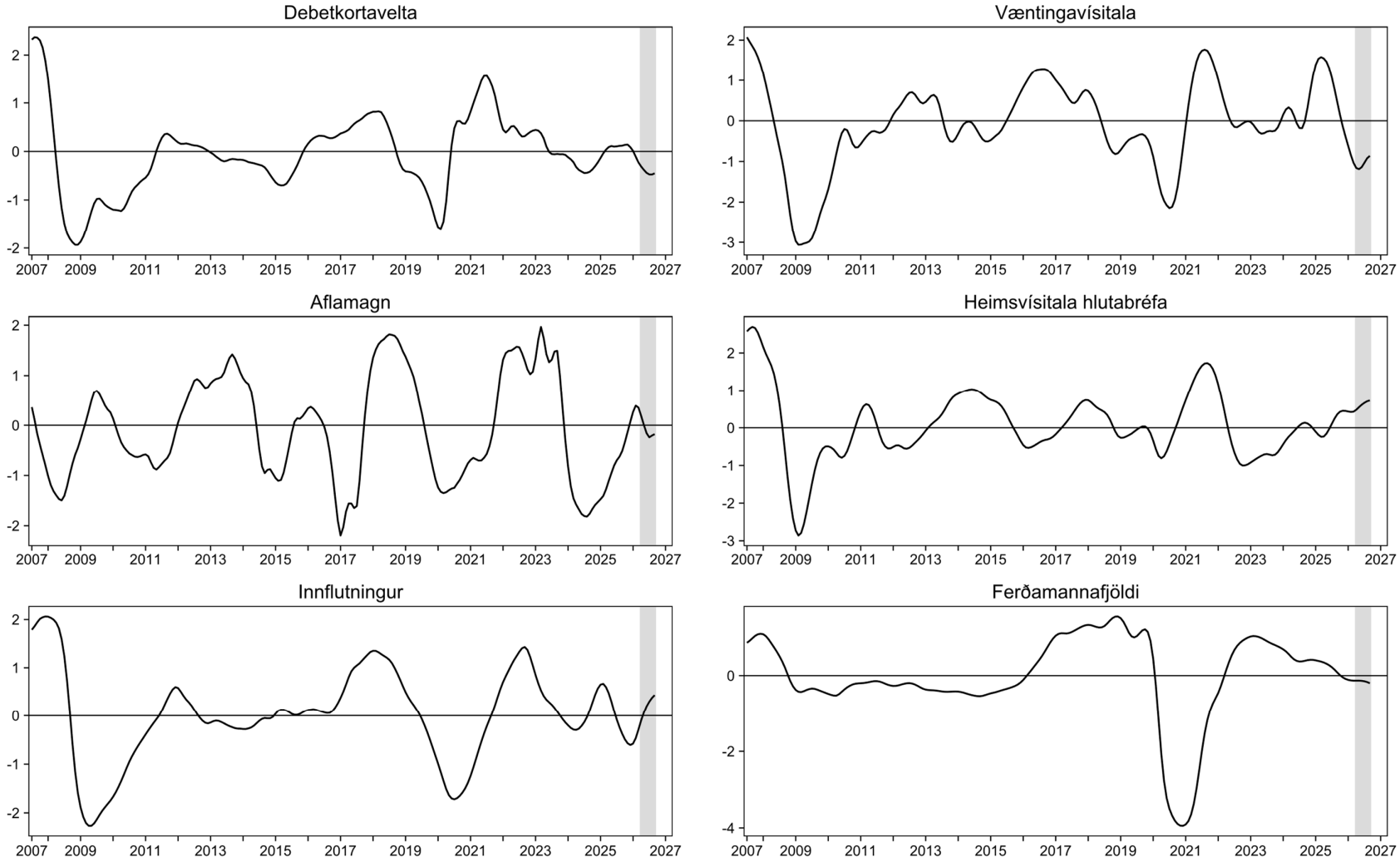
Debetkortavelta: Debetkortavelta heimila í verslun innanlands að raungildi. – Aflamagn: Fiskafli, keðjutengd magnvísitala. – Innflutningur: Raungildi.
Væntingavísitala: Væntingavísitala Gallup. – Heimsvísitala hlutabréfa: Heimsvísitala MSCI. – Ferðamannafjöldi: Komur ferðamanna til Keflavíkurflugvallar.
Allar tölur eru árstíðaleiðréttar og jafnaðar. – Síðustu sex mánuðir eru skyggðir fletir á myndum.

Heimildir:

Gallup á Íslandi, Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands, MSCI, útreikningar Analytica ehf.

Mynd V2 - Leiðandi hagvísir Analytica - einstakir undirliðir

Frávik frá langtímaleitni

Skýringar:

Debetkortavelta: Debetkortavelta innanlands að raungildi. – Aflamagn: Fiskafli, keðjutengd magnvísitala. – Innflutningur: Raungildi.

Væntingavísitala: Væntingavísitala Gallup. – Heimsvísitala hlutabréfa: Heimsvísitala MSCI. – Ferðamannafjöldi: Komur ferðamanna til Keflavíkurflugvallar.

Allar tölur eru árstíðaleiðréttar og jafnaðar. – Síðustu sex mánuðir eru skyggðir fletir á myndum.

Heimildir:

Gallup á Íslandi, Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands, MSCI, útreikningar Analytica ehf.

Um Analytica

Analytica ehf. er óháð ráðgjafarfyrirtæki á sviði efnahags- og fjármála með áherslu á ráðgjöf um fjár- og áhættustýringu til fagfjárfesta. Sérstaða fyrirtækisins liggur í áratuga reynslu og sérþekkingu starfsmanna.

Framkvæmdastjóri og stofnandi fyrirtækisins er Yngvi Harðarson hagfræðingur.

Yngvi er fæddur árið 1960. Hann er með MA gráðu í hagfræði frá Queen's University of Kingston í Kanada með áherslu á hagrannsóknir og peningamálahagfræði. Að auki er hann með próf í utanríkisverslunarfræðum frá Yrjö Jahnsson Foundation í Helsinki og CMT gráðu í tæknigreiningu frá CMT Association í N.Y. Þá er Yngvi með próf í verðbréfaviðskiptum. Yngvi hóf starfsferil sinn hjá Þjóðhagsstofnun árið 1988. Hann varð hagfræðingur Félags íslenskra iðnrekenda árið 1990. Yngvi stofnaði ásamt Sverri Sverrissyni fyrirtækið Ráðgjöf og efnahagsspár ehf. árið 1993, sem sérhæfði sig í áhættu- og skuldastýringu. Árin 2007 og fram til júlí 2010 gegndi Yngvi stöðu framkvæmdastjóra hjá Askar Capital hf. fjárfestingarbanka.

Nánari upplýsingar á heimasíðu fyrirtækisins http://www.analytica.is